

GORE SRCA

„Ja sam spasenje pu-
ka, veli Gospod, iz ko-
je god nevolje poviču k
meni, uslišat ću ih i bit
će im Gospod dovjeka“
Iz ulaza današnje
sv. Mše

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI

ZAGREB, 23. RUJNA 1951.

BRGJ 39

APOSTOLI I ZEMALJSKI UŽICI

Spasitelj je tražio od svojih Apo-
stola, da se otkinu od zemaljskih do-
bara i posve predaju službi Božjoj.
Njegovi su učeni trebali biti siro-
mašni kao i On. Trebali su se otki-
nuti od svih zemaljskih briga, da se
u potpunoj slobodi i sasvim posvete
Evandelju i poučavanju puca: »Za-
bavajte se dobrotom (nauku Božju i dar
čudesna), zabavajte se. Ne pribavi-
te ni zlata ni srebra ni sitnog nov-
ca u svojim pojasiima ni torbe na put
ni dviju haljina ni obuće ni štapa,
jer je radnik dostojan jela svoga«
(Mt. 10, 9-10).

Spasitelj je odbacio bogata mladi-
ća, koji je bio valjan i nepokvaren,
jer se nije htio odreći bogatstva. On
je držao sve zapovijedi: »A Isus po-
gledavši na njega zavoli ga i reče
mu: Jedno ti manjka, idi, prodaj sve,
što imaš i podaj siromasima, i imat
ćeš blago na nebu; i dođi, uzmi križ
svoj, te idi za mnom! A on postade
zlovoljan od ove riječi, pa ostade tu-
žan, jer je bio vrlo bogat. I pogle-
davi Isus naokolo, reče svojim učeni-
cima: Kako će teško bogataši ući
u kraljevstvo Božje. A učeni se
uplašili od riječi Njegove. Ali Isus
im opet prozbori i reče: Djeco! Ka-
ko je teško onima, koji se uzdaju u
bogatstvo, ući u kraljevstvo Božje!«
(Mk. 10, 20-24).

Apostoli su ostavili sve svoje. I
premda nisu imali mnogo, jer su svi
osim Mateja, carinika, bili siromaš-
ni. Ali se ipak veličina njihove žrtve
ne smije podcijenjivati. Siromah vi-
si cijelim svojim srcem na onom
malom, što posjeduje i što mu je po-
trebno za život. Po prirodi naime
nitko ne voli biti ovisan i upućen
na čedne darove drugih.

Ali Spasitelj je tražio odjeljenje
i od tijela i od krvi. Prnastari je za-
kon bio u Božjem narodu (Dt. 20,
5 i slj.), da se ne zove u rat onoga,
koji je imao kuću, obitelj i djecu.
Apostoli su rođeni ratnici, zato su
se morali odreći i dopuštenih i o-
pravdanih užitaka u obitelji. Naj-
prije je Spasitelj otkinuo dvanaestori-
cu od obitelji i od njihova zvanja.
Kasnije im je zapovjedio da napuste
domovinu i pođu u daleki svijet.

Apostoli nisu bili pošteđeni ni od
toga, da pridonose bolne žrtve svoga
posvećenja. Što naime čovjek bliže
dolazi k Bogu, to više mora podni-
jeti i trpjeti sjetilna poniženja i pat-
nje. Visoki putevi milosti nisu bez
pogibilji, da se duše lako digne i
trebaju zato kao protučine kušnji
gorčine. Lijet naime u visinu, na
najviše nebo, traži velike napore.
Pšenične zrna mora se najprije ras-
pasti u duši Apostola, tada istom
donosi u srcima vjernika stotruki
plod.

Majka izlaže svoj život, da dađe
život djetetu. Tako će i apostoli
morati proći tammim časovima boli,
ako hoće da rode kršćane i svece.
Sv. Pavao veli: »Djeco moja, koju
opet s mukom radam, dok se Krist
ne izobrazu u vama. Ali bih htio sad,
da sam kod vas i da izmijenim glas
svoj, jer sam u velikoj brizi za vas«
(Gal. 4, 19-20).

I dobro je, da apostol iskustvom
nauči poznavati najveće trpljenje,
jer onda znade slomljene dizati, ja-
čati hrabrost klonulima i voditi po-
tištene prema nebu.

Konačno nadolaze časovi patnja i
sa samim dušama. Sol i svjetlo tre-
ba da budu apostoli vjernicima. Sol
se rastaplja, kad se posoli i svjetlo
se istroši, kada svijetli. Sve, što sta-
do trpi, to nalazi svoj ojdk i u duši
pastira. On mora biti zalostan sa žal-
osnima, veseo s veselima, sučuv-
stovstvari s potištenima i opterećeni-
ma. Apostol mora svima biti sve, s
njima i među njima živjeti, nad njima
bdjeti i za njih se boriti. S njima
slavlje slaviti nad grijehom i
nevoljom.

Posebni je dar, milost za Apostola
prognostivo i mučenstvo: »Eto, ja
vam šaljem kao ove među vukove.
Budite dakle mudri kao zmije i be-
zazadni kao golubovi. Čuvajte se od
ljudi; jer će vas predavati po sudo-
vima i po svojim zbornicama bitavat

će vas, i pred upravitelje i kraljeve
vodit će vas poradi mene, za svjedo-
čanstvo njima i nezaboscima. A
kad vas predadu, ne budite zabri-
nuti, kako ćete i što ćete govoriti,
jer će vam se dati u onaj čas, što
ćete kazati. Jer niste vi, koji govori-
te, nego Duh Oca vašega, koji govori
u vama. Predat će brat brata na
smrt i otac dijete i ustat će djeca
na roditelje i ubit će ih (izručit
će ih smrti). I svi će mrziti na vas
poradi mogega imena, ali koji ustraje
do kraja, taj će se spasiti. Kad vas
stanu progoniti u jednom gradu,
bježite u drugi... Nije učenik nad
Učiteljem, ni sluga nad svojim go-
spodarom. Dosta je učeniku, da bude
kao njegov učitelj i sluzi kao njegov
gospodar« (Mt. 10, 15-25).

Smrt i najgrozniju smrt će trpjeti
apostoli Kristovi. Gradnja Crkve
traži kao i svaka velika i trajna
gradnja živo kamenje. Krv mučeni-
ka je sjeme kršćana.

Doista su drhtala srca Apostola,
kad im je sve to rekao Spasitelj. Oni
su čeznuli za životnom radosti. Sa-
njali su o svečanom prolazu Mesije.
Oni su pružali ruke za kneževskim
krunama, a ne za križem od suhih
grana. Istom nakon Isusova uskrnu-
ća i silaska Duha Svetoga napustio
ih je strah. Napose dan Duha bio
je za njih kupka osvježenja i jakosti.
Iz njega izašli su hrabri kao divovi.

Ljubimo samo Boga

Tko želi da se sjedini s Bogom po
savršenoj ljubavi, treba da se bori pre-
ti neurednoj ljubavi prema samome se-
bi. Treba da odstranjuje u prvom re-
du smrtnu grijehu i da ih se sveođu-
ćava, i dalje da suzbija i manje grijeh-
e i pogreske, koje su mu svakodnevna
patnja. Zrcalo postaje nečisto, kad ga
zablata, no ne raspoznaje se u njemu
jasno ni onda, kad je pokrto pra-
nom, što više i kad je samo našeg da-
na na njemu. Tako i laki grijesi zasje-
njaju dušu, te se zamračuje jasnoća
načelnarivog svijetla, koje brani ist-
noga Boga. Jednako, borba protiv samo-
ga je osjetljiv u ljubavi, pa Mu se i
manje uvrede ne dopadaju, te za ka-
znu odzujima duši toplinu i slatkoću
svoje ljubavi.

No voma je teško, stalno bdjeti nad
sobom i istrebljivati i manje pogreske,
paziti na svaku riječ i na svaki osje-
ćaj, da ne začudno s prvog puta vjere
i zdravog razuma, borba protiv samo-
ga sebe je voma teška, kako to potvr-
đuje i sv. Grigor: Voma je teško čov-
jeku ostaviti sebe samoga, i mnogo ga
stoji, da zataji samoga sebe. Pa ipak
je to potrebno, ako želimo da potpuno
slijedimo Krista, postignemo vrhunce
kreposti i dosegnemo neopisivo blago
božanske ljubavi. Isus nam veli: Tko
hoće da slijedi mene, nek zataji samo-
ga sebe.

Ipak ne treba nitko da se uplaši i da
izgubi hrabrost. Milost Božja ima sve-
stvo, da teške stvari čini lakima, a tvr-
de i gorke slatkim i ugodnima. Ona će
učiniti borbu protiv sebi ljubije s'at-
kom, a zatjezanje vlastite volje lakim,
te čina bez preteškog naprezanja moći
svladati sebi ljubije, toga velikog ne-
pristajala ljubavi Božje.

Sv. Augustin priznaje o sebi: da mu
je tijelo uzrokovalo velike borbe jer
mu je u čarobnom svijetu predočilo
sve one sjetilne radosti, kojih se trebao
odreći. Strah ga je hvatao pred takov-
nom žrtvom, no on se ipak uputio u
borbu. Na koncu opusije, kad mu je
to lako bilo po djelovanju milosti. Kako
je li, već on, bilo slatko, kad sam
ostao bez svih onih ispraznih naslada.
Voma me je veselio, da ostavljam
ono, za što me je prije hvatao strah,
kad sam samo pomislio, da bih trebao
ostaviti Sve je on to pripisao Bogu i
Njegovoj milosti. Ti si, nastavlja on,
odstranio mene svu onu ispraznu ve-
selja. Gospode, koji si nam prava i
vlasti gosloćka. I Ti sam si se mjesto
njih nastanio u mom srcu.

Marija Egipatska plivala je u rasku-
lašenom životu i nije nikad ni pom-
islila, da bi neki drukčiji, život mogao
biti još radosniji i sladi, nego ovaj. A
kad se obratila, te četrdeset godina
sprovela u strogoj pokori priznala je
na smrti postoj opatu Zozmu, da je
ustijed svih svojih postova, mrtvenja i
suza sprovela radosniji i zadovoljniji
život, nego ustijed svih prijašnjih sje-
tinih radosti.

Bog je sam po sebi dostojan sve na-
je ljubavi. Dovoljno si u pamet svu
ljepotu, što smo je ikad vidjeli i što je
uopće možemo zamisliti, svu čistoću i
svetost najvećih sluga Božjih, svu moć
zemaljskih vladara, svu visinu i dostoi-
janstvo careva i kraljeva, svu darežli-
vošt i dobrotu najvećih dostojnika
čovječanstva, svu znenost učelnika, i
tada treba da sami sebi kažemo: Sve to
dobro, što se nalazi u stvorenjima, iz-
šlo je od Boga, i zato se sve to nalazi
u Njemu, ali i neopisivo savršenoj mje-
ri. Zato je Bog dostojan svake ljubavi.
Zato treba da želimo, što nismo dosa-
da ljubili Njega, te bezmjerne dobro-
tave ljubavi donijeti, nego smo svu
ljubav poklanjali zemaljskim stvarima,
koje nisu drugo nego prazne sjene Bo-
žje ljepote i dobrote. Ljubimo dakle
ubuduće samo Boga, koji je jedino
dostojan, da Ga sa svim srcem ljubimo.

Koji to Vrtlar...

Vidim nepregledni sag polja, tako velik
da bi mi ga bilo nemoguće pogledati.
Tko ga je zazeleno?

Izvezen je cvjetovima, tako mnogima i
raznolikima, da bi ih bilo nemoguće
obiti

Tko ih je zasijao?
Vidim planinu tako visoku, da noću
na nju sjedaju zvijezde
Tko ju je podigao?

Njena je šuma tako tamna i golem,
da bi mi je bilo nemoguće prohodati.
Tko ju je namirisao?

Koji to Vrtlar tako neumorno radi,
da su mu polja uvijek tako zelena,
cvijeće rascvjetano, planine mirisave?
Koji to Vrtlar — Bože moj?!

INTERNACIONALNI KONGRES katoličkih
publicista održan je svibnja
mjeseca u njemačkom gradu Kleven-
bachu. Kongres je održan na in-
stanciji Udruga njemačke katoličke štamp-
pe, a raspravljalo se je u ujedinjenoj
Europie na načelima kršćanskih tradic-
ija. Osim njemačkih katoličkih publicis-
ta kongresu su prisustvovali delegati
iz Belgije, Italije, Luksenburga, Fran-
cuske, Engleske, Holandije, Sv carske,

Održani su referati o slijedećim tema-
ma: »Povijest Europie«, »Europski pro-
blemi i težnje pojedinih europskih na-
roda«, »Kršćanski elementi u današnjoj
Europi« i ostali. Sv. Otac je izrazio svoje
je posebno zadovoljstvo nad nječin-
jama, koja ide za ostvarenjem mira i je-
dinstva u Europi na temelju najviših
kršćanskih vrednota te želje za uspe-
šan rad kongresa. Sv. Otac je poslao
kongresu i svoj specijalni apostolski
blagoslov.

XIX. NEDJELJA PO ĐUKOVIMA

23. IX. 1961.

Današnje sv. Eванђеље donosi Isusovu priču o kralju, koji je priredio svo- mu sinu evadju, no uzvraćajući nijemu hlađu doći, pa je zato pozvao ljude z razlika i putova i oni su došli. No jedan je došao bez svadenog ruba, pa je zato bio kažnjen. Isus zaključuje, da je mnogo izvanliki, malo izabranih.

I. Svađaba o kojoj govori današnje Eванђеље, i koju je priredio nebeski Kralj Slnu svomeju, jest ovdje na zemlji sv. Pricest, a u nebu vječno blaženstvo. Ta svađaba predstavlja najuže sličnjenje zaručnika sa zaručnicom, duše s Kristom. Sjašne gozbu je spremili, ali se neostali, ni smo povratni. Zašto se idemo, ili tako riječno idemo k stolu Gospodnjemu? Sv. Avgustin kaže: Savjetuju i potičem Vas, da se svake nedjelje pričestite, i dodajte ih s vjekom, strahom i ljubavlju. A Pape bi, P. X. preporuča, da se svakog dan kriješemo dušu tom ande- rovanom hranom. Isus je spomenuo, ali tovali su, Pricest! Sv. Bernard kaže: Sto čestite, to čest bit plodonosne i spašavajuće, jer mlst Sakramenta djeluje u nama.

2. Svađenno odijelo, bez kojega ne smaje nikak doći na božanski gozbu, jest mlst posvećujuća, imamo, i je, ta tu hranu odijela, malo je izgubili. Ako je imamo, vodimo brigu, da je ne izgubimo, a ako smo je izgubili, vodimo brigu, da je natrag dobjemo. Odijelo mora biti cjeilo i ljepo. Cijelo je, kad nam svijest nije opterećena teškim grijesima. Ljepo je, kad je duša puna kreposti, i je sja i miris, od njih. U- krasno je čistoća, i je uferno, i je- bavljiva, poštenost, blažost i predano- šću u Božju volju. Sto ti je ljepše od- lože duše, to znaš, da si mljiji god božanskog Zaručnika kod stola Gospod- njega.

3. Ktoje je zvanik, a malo je isora- nio, ali smo povratni je spomena- nika gozbu, ali mnogi su okupljeni za maljkim poslovanja, pa u njima za- boravljaju na božanski poziv. Ne brinimo se previše za zemaljske stvari, hranu, odijelo, stan da ne zaboravimo nebeske. Otac nebeski zna, da nam sve to treba. Uz redovitu hranu dajmo i- vnoštvu Božje i pravda Njegovu, a ono će onda sve samo po sebi doći. Redovite svnje postave vršimo s dobrom na- konom, pa će nam svi, oni bit zaslužni pred Bogom i imat će toliku vrijed- nost, kao što je ima molitva. Dobru na- kano činimo, kad kažemo: Gospodine, kštin, da Te svz moja djela, što ću ih

Sv. TEKLA

U krišankoj starini osnove stvarnoga imena od sv. Tekle. Nja strada štuka u zajednici avstuljenima. Najstariji crkveni Oci je uzeti i slave. Zovu je spromocionecem uz sv. Stpjepana. Sv. Epifan je stavija odmah iz Bogorodi- ce. Sv. Ambrozije je posebno štiva, govori o njoj s odvijenjem i nježnošću. U Milanu je sagrađio njoj u čast i cr- kvu. Nježno je ime oznaka za veliku svetost. Tako sv. Jerolim zove svetost klanjajućeg svetca, Teklom, a isto tako i sv. Grgur Niški svoju sestru sv. Marfu- ru.

Sv. Tekla je rođena u Ikoniji u Ma- noji Aziji, Apostoli sv. Pavao i sv. Bar- naba propovjedali su Eванђеlje u tom gradu. Djeca se Tekla odusevila za njihovu nauku, ali su joj roditelji bi- nili, da ih sluša. Završila je za mlad- a poganina. Kad je prena svjedocan- stvu sv. Ivana Zlatoustoga, sv. Pavao bio zatvoren, jer svojom naukom naru- šava mir u gradu, Tekla je dala tam- ničaru svoje dragulje, da je pusti u zatvor, da razgovara sa sv. Pavlom. Sv. Pavao ju je pozvao u vjeru, i ona je postala satrična křćanka. Odlučila je, da ostane djevičicom za ljubav Isusa Krista. Majka i zaručnik prijavili su je, sud, da ne drži obećanje za ženidbu. Kad esa zaklinjala i prijetnje nisu k- ršile, srač je je osudio, da bude živa spaljena.

Postala vešica lonače Djevica je ostala neozbiljena. Sv. Grgur Nazijanski naziva to študom djevičanstva, jer je ona zbog svoje vjere i svojega djevi- čanstva bila osuđena na smrt. Na to je sa sv. Pavlom otišla u Antiohiju. Tu je bila osuđena na smrt radi svetogrđa protiv poganskih bogova. Bacili su je u vatru bijesnu levicu. Ona je mrtvo i- lalja Djevičine nose. Pustili su na nju lava i medvjeda, ali ih je lavica svla- dala. Zašto su je bacili u lava, jama, puka zmija u vodi. Djevica je odlati zasle živa i sživa. Konačno su je pre- vjeli uz bitkove, da je rasturaju, sa i- konopi popucali.

Zadivljen zbog svega toga pismski sa- dao je upitao sv. Tekla: "Tko su ti? Sto je u tebi, da ti nijedna zvijez- da"

danos vršiti slave i časte. Najriječi Tvo- ja sživa, a onda moja korist, kojko je to Tebi drag. Kad izvan postu imamo važenstva, dajmo hvata Gospodu našu osobnu molitvu, pokodom crkve, a naročito dostojnim primanjem presv. Pricesti.

še škoditi? Ona odgovori: "Ja sam sluzbenika Boga, Gospodina svemira. U meni nema ništa drugo nego vjera u Isusa Krista, Slna Božjega". Bila je gošena na sriedbu. Potražiha je sv. Pavla u Miri. On joj je dao svoj bla- govolju.

Nastajaju se u pustnji kod Izaurijs- ske Seleucije. Tu je svojom šticoom i ljubavlju predobivala mnoge za sv. E- ванђеlje. Svi su je štivali i štivali kao mučenicu. U dubokoj stravi odjele je i umrla. K njzinu grobu hodočastili su sa svih strana Azije, Evrope, i A- frike, kako to svjedoci i sedmi opći crkveni sabor. Tu su se događala i mnoga čudesa.

U molitvi za duše u smrtnoj borbi Crkve ih ovako preporuča Božjem mi- lodru: "Molimo Te, Gospodine, koji si oslobodio prebiškom Teklu, djevicu i mučenicu, od trostruki bitkurnih mi- ka (— lonače, dvije zvjeradi i vo- de—), da se tako udostojš osloboditi i ovu dušu i podjeliti joj mlst, da s Tobom uživa nebeska dobra."

Sv. Crkva alvati spomen sv. Tekle na dan 23. rujna.

Janje

Ljepo bijelo janje pasto sočnu travu na gorakom pašnjaku. Napajalo se na bistrom izvoru, što je ispod litice ro- monio. Ufudalo je čisti zrak, sunce ga je grjajalo, povjetarac osvježavalo. Bilo mu je dobro.

Mu janje, u objesti svojoj, zaželjelo se drugih pašnjaka i drugog izvora. Odobljelo u planinu, veralo se kroz šik- raku, skakalo po kamenja, probijalo se kroz klance.

I napokon se našlo u gudurama bes- plodnim i suhim. U utrobi je tuilo gad- grio paluda žedi, a divlje drugo vrcu- ma mu jako očajno, blažanja. Vrcu- bi se sada nesretno jamje k pašnjaku, k izvoru, odakle bijaše odbjeljo, ali ju, zaboravio je pufi u nadi malo mogućeg labavljenja sioći s litice u po- nor.

Gavrani su dobro ručali.

Duše křćanske, ti, koje se nalaze i u gudurama zabluda, kao tebi, ako si zaboravila put, kojim bi se mogla vra- titi na najve, gdje ima obilje kruha i- tine i napitka života!

Još iz Misijske Enciklike Pape Pija XII;

SOCIJALNA POMOĆ

Dužnost je svijtu, da u ovom re- zultatu, što je ovako blažava u koliko je to moguće, bjeđu, tjeskobe i boji svo- je braće.

Ljubav doista može pružiti neku pomoć onima, koji trpe od socijalno nepravde, ali to nije doba; prije svega zapravo treba da cvjeta, gospodari i da stvarno bude primijenjena kre- post pravde.

U ovom pogledu ponavljamo riječi, koje smo rekli pred svetim kardinal- skim zborom u božičnoj radio poruci 1942.: "Crkva ne može da se ne oba- zire na to, šta radnici nastoje da po- boljšaju svoj položaj. Koji bi svećenik ili koji bi křćanin mogao ostati gluhi na krik, koji se javlja iz dubina i koji u svijetu pravdnoga Boga zavlja pravdu i duh bratstva? To bi bila gre- šna šutnja, koju ne bi mogli pred Bo- gom opravdati. Pozitivno zakonodav- stvo mora sprječiti, da radnik, kao takav i kao otac obitelji, bude osu- đen na ekonomsku zavisanost ili rop- stvo, koje se ne može pomiriti s pra- vima ljudske osobe.

Na vama je sada, poštovana braćo s misijskih područja, da najbržiije pri- vedete u život ova načela. Vodeći računa o raznim mjesnim prilikama, u sinodima i na ostalim sastancima pro- mišljate, da se u gramicama mogućnosti osnuju sva ona društva, sve one usta- novne socijalnog i ekonomskog karak- teta, koje zahtijeva današnje vrijeme i posebne prilike povjerenog vam na- rodu. To je dužnost, koja je uvek va- žna. Propovjednici vjere, koji su u vama, moraju biti plodni moljane akcije, da se na njih ne će moći pri- mjeniti riječi: "Sinovi ovoga svijeta su mudriji od sinova svjetlosti" (Luk. 16,8). Bit će ipak prikladno, da se mi- sionari u poduzimanju i širenju ove djelatnosti, u koliko je to moguće, što više služe katoličkim svjetovnjaci- ma čestitoga života i kompetentima za ovaj posao.

ZAJEDNIČKI SLOŽAN RAD

U prošlim vijekovima prostrano po- lje misijskog apolotata nije bilo raz- graničeno u pojedine crkvene okruge povjerene brizi pojedinih redova, vjer- skih kongregacija i domaćeg klera. Isto se to događalo i danas, kao što vam je poznato, ali se događalo i, da se pojedini krajevi povjeravaju redovni- cima nekog provincije i jednoga reda. Bez ikakve sumnje, da ovaj način misijska djelatnost dobi više ploda i poleta. Ali ipak se može dogoditi, da postupajući na ovaj način iskruno raz- ne neprilike i ne male štete, pak je potrebno pokazati na bjez za njihovo uklanjanje. Već su se naši predšasnici bavili ovim predmetom u ovom naved- enim pismima, pak su u ovom pred- metu odredili mudre propise, koje nam je drugo povjerenje i potvrdili, otkazni vas opominjući, da sživa- vajućih vjere, koja vas odobavlja za vjeru i spas duše, drage volje i pel- pravna srca te odanom poštanošću prihvatite zadnju i vrlo važnu prepo- ruku. Područja, koja je Sv. Stolica po- vjerila vašoj brizi, da ih privedete Kristovu zakonu, u najviše slučajeva su vrlo prostrana. Može se dakle do- goditi, da je broj misionara, koji pri- padaju vašem red, u velikoj mjeri premanen u odnosu na postojeće po- troke. U takvim slučajevima i u već uređenim biskupijama običavaju bi- skupskupa prićići u pomoć radnici, koji pripadaju raznim redovnicima i obla- žima ili svećenicima i svjetovnjacima ili časne sestre raznih kongregacija. Na isti način i vi, kada se radi o propo- vjedavanju vjere, o odgoju domaćih mi- nađeli i o ostalim sličnim posuzetima, ne smijete labjevaty, da posovete i primite kao drugove u radu redovnici i misionare, iako su drugoga reda, bili oni svećenici ili članovi laikkih kon- gregacija. Dobro je, da se redovi i re- dovničke kongregacije porocno povje- renim im misijskim u postavljanju se- naljama kao i uspjesima postignutim u širenju Kristova Kraljevstva; ali ne- ka se sjeće, da im misijska područja ne pripadaju snagom nekog isključi- vog i vječnog prava, već po odobri- mu Nastavak na str. 4

Atmosferske pojave

Neko nama nad glavom nje uvijek jednako. Sada je vjetrovi i pljosi, ne kreću po njemu lagano i bijeli oblaci, silni puhajućama i ovcinama, ili su pruzgasti (čilo strastni), sad mutni kao neki zastori (čilo strastni), sad veliki lapašti oblaci (kumulusi), pa tami ki- šni (narubni) ili teški mrki, kao goleme nemani, koji nagovještaju oluju, tušu i druge nepogode.

Oblaci se ne sastoje či vodna para. Para je bezbojna, prozirna i nevidljiva, ona se sastoji od nevidljivih čestica, molekula vodne pare. Mi paru možemo samo opjetati, ako nespretno turimo vodu kod poljopkare, te se općenito. Čim se para mala obliči, ona se pretvara u sitnu vodene kapljice, u ona i djele- nisti dim, što se diže iz kipućeg lonca. Ili u onaj bijeli dim, kad parne stroj, kako se obično, a nepravno kaže, pušta paru.

S nevidljivom vodenom parom, što se neprestano iz svih voda na Zemlji po- putuje u zrak, svjetlo se razne pro- mjeniti i od nje se zrakovi stvaru ma- gla, rosa, kiša, snijeg i tuča.

Zrak u sebi ne može sadržati neograni- čenu količinu vodene para. Što je zrak topliji, to može da sadrži više vo- dne pare. Kod temperature od 0°C zrak može da sadrži 5 grama vodenih para po 1 kubnom metru, a kod topli- ne od 30°C može da primi oko 30 gra- ma kubnom metru. Ovakve topli, vodenim parama sadrži, može se ući i zračne ga struje, vjetrovi, nose i topli predjela u druge krajeve. Takav zrak lako dolazi u krajeve a nižom temperaturom i sada se vodena para lahajuje u obliku sitnijih kapljica vo- de. Tako postaju oblaci ili, u nižim slo- jezima atmosfere, magla. To zgušćava-

nje potpomažu sitni dijelci prašine, di- me, a može biti i sitni kristali; jedni, koji leble u zraku. Kad pretvaraju vodne pare u tekućinu kapljice su vo- de vrlo sitne, velike su tek oko 1/100 milimetra, tek se onda spajaju a dru- gam kapljicama i postaju veće. Otvide ih perjasti oblaci (čilo) leble visoko do 10.000 metara, a sastavljeni su od sitnijih kristala snijega i leda, jer je u tim slojevima zrak zasićen vodenim parama ispod 9°C. Oblaci bližnog područ- ja nalaze se u visini od 1400 do 4800 metara, ledeno područje atmosfere na- laze se u visini od 4800 do 5000 metara, a sniježno područje nalazi se iznad 5000 metara.

Često se čita i govori o ciklonima. Cikloni nisu ništa drugo, nego vrlo pro- strani zračni vjetrovi, koji nastaju sukob- ljevanjem toplih i hladnih struja u at- mosferi. Ovi cikloni slični su vijovima u tekućoj zječi, gdje se sukobljavaju struje vode razne brzine. Ti vjetrovi kruže oko svoga središta i ujedno putuju u pravcu toka rijeke. Savim slično do- dele se i kod zračnih ciklona. I ondje su zračni vjetrovi, zrak stoji pre- središtu, što mi osjećamo kao slabije ili jače duvanje vjetra.

Takvi vjetrovi putuju preko mora i kontinenta, često vrlo velikom brzino- ma, a više puta stoje na jednom mje- stu po nekoliko dana ili se rasprše, stajaje ih. Ti cikloni su duboki ili plitki, potrajati ili mali.

Oblaci, koji se pojavljuju u Evropi, ve- liko delo oceana središnjim mora, š- reći se sive do Azije. Drugi put nisu ve- liki od površine jedne države, a po ko- ji put nisu veći od jedne naše oblasti. Sto su cikloni veći, to su vrijeme sporije mijenja, dok mali duboki cikloni, uz-

rokuju otkrasko nevjernije u kraju, kroz koji prolaze. Kako se u središtu toga zračnog vira nalazi i najveća udub- lina, zrak to najbolje pritište na zem- lju, te barometar pada.

Kad se približava ciklon, pojave se visoki tavanasti oblaci (stratus), Sunce i Mjesec su bijedni, vodenašti, ljudi osjećivlju žvicanj i nervozni su, druge nam se pojavljuju, ali ih peku žuževi. Kad se jezgra ciklona približi, udari kiša, vjeter jenkla, da se nakon toga po- javi dijelovi modrog neba, dok napo- kon kiša ne prestane, a na nebu se po- jave gomilasti oblaci (kumulusi), koji dođu visinu od 3 do 5 hiljada metara.

Kod ciklona, odnosno kod barome- trskog minimuma, značajno je, da zračne mase teku u obliku spirale pre- ma središtu, dok kod t. zv. anticyklona, odnosno kod visokog tlaka zrak, zrak struji od središta prema vani. To kre- tanje zračnih masa osjećamo kao jače ili slabije duvanje vjetra.

Vrijeme, odnosno podneblje, koje uti- ce na razne načine na formiranje vre- mena, ima veliki utjecaj na pojedinih čovjeka, kao i na dnevne narode. Vrije- me ne utiče samo na karakter ljudi, već i na njihov dnevni život. Uzmimo samo Evropu, koja je pretežno vlažna i za lijepog vremena, i Amerku, koja je suha i bez obara na to, što na oba ta kontinenta dolazi skoro ista količi- na oboruna. U vlažnijim krajevima stan- ovništvo, kao i na dnevne narode, vje- roviše da jedu. U vlažnim krajevima kri- u čovječjem ustroju lagane teče, spa- rivanje je sporije, a sve to čini čovjeka manje pokretljivim. U suhim krajevi- ma u čovječjem krvi ima nešto manje vode, što djeluje podražljivo na živ- ni sastav čovjeka, radi čega on može da bude mirniji i više se vjerno. Vrije- me i nervozni, i trpe od besanice. Ameri- čka užurbanošću uslovljena je američ- kom suhom klimom.

